# PERSONATGES GIRONINS EMINENTS

LLUÍS BUSQUETS | GIRONA

Carles i Montserrat Bastons, pare i filla, ell catedràtic de Llengua i Literatura espanyola i ella també professora, ambdós lligats a la Garrotxa, ens acaben d'oferir un llibre molt important per a les nostres contrades: Gent que ha fet història: 115 personatges de les terres gironines (Barcelona: Ed. Base, 2015), signat justament a Sant Feliu de Pallerols. Segons expliquen en els "Mots preliminars", era un dèficit de les nostres comarques si ho comparem amb els volums dedicats a altres comarques catalanes, en referència a 50 lleidatans d'E. Castells (1991-94) o Cent personatges, de J. L. Carod-Rovira (1986) i Biografies de Tarragona, de M. Güell i S. Rovira (2010-14), que aplegava gent de les comarques tarragonines.
Prologat pel President de la Diputació de Girona i per Jaume Sobrequés, val a dir que hi apareixen artistes plàstics, acadèmics, escriptors, metges, músics, filòsofs, religiosos, polítics, homes de ciència, arquitectes i un llarg etcètera, en una nòmina plural i transversal que ?abraça des d'Albéniz a Xirau, passant per Cambó, els Dalí, Irla, Monturiol, Pericot, Pla, les reines Margarita de Prades i Sibil·la de Fortià i arriba fins a "Tito" Vilanova, traspassat el 2013, i això que un dels criteris de la tria era seleccionar persones traspassades fins al 2012 com a termino ad quem. Aquest, com admeten els mateixos autors, és un dels grans problemes del llibre: la selecció. Per què només el Garganta poeta i no els altres germans? Per què entre els olotins hi consta el poeta Joan Teixidor i no Estorch i Siqués, Josep MunteisJosep Congost, mort justament el 2012? Doncs, ben segur, perquè no hi cabia tothom. Els Bastons inventen un joc cabalístic per justificar que justament siguin 115, però, havent de pagar la quota de pluralitat, ja avancen que molts altres personatges estan en llista d'espera. Prou que els deu haver dolgut deixar-se al tinter dos modernistes com Prudenci Bertrana (havia nascut a Tordera i no ho permetia el criteri geogràfic!) o Miquel de Palol, l'autor de Camí de llum!
Un altre problema és el de la cronologia. Crec que el personatge més antic ressenyat és l'abat Oliba (s. X-XI), seguit de Bonastruc de Porta i Vidal de Besalú (s. XIII) i, ja a cavall d'aquest segle i del XIV, Guillem Galceran, Ramon Muntaner, Eiximenis i Sibil·la de Fortià; segueixen el metge Joan Bruguera, Margarita de Prades, el cardenal Margarit i de Pau i Verntallat, tots del s. XV. Tot seguit, hi ha un cert buit, que fa el balç més gran d'allò que abans se'n deia la decadença, perquè no hi ha cap personatge del XVI, un de sol del XVII, si considerem així Josep Moragues, i tres del XVIII (Baldiri Reixach i els metges Francesc Piguillem i Miquel Bernades). La majoria, és clar -i aquest sol fet dóna un plus d'interès al llibre-, més enllà de les històries locals, són del XIX i XX.
Val a dir que les biografies, de fàcil consulta -s'ofereixen per ordre alfabètic-, resulten amenes perquè els autors han buscat la síntesi, l'eminència i la divulgació, criteris que no amaguen. Afegim-hi encara la sorpresa sovintejada d'algun anecdotari sucós i desconegut. Darrere cada personatge hi han posat una biografia sota l'epígraf "Per saber-ne més". No es tracta de cap biografia exhaustiva -per posar un exemple, ni hi consten els darrers estudis de Víctor Català fruit dels simposis celebrats ni la darrera biografia d'Espriu- sinó d'aquella que podem tenir a mà fàcilment els professors i pot servir de guia als simples lectors encuriosits. El cos dels articles ocupen des de 3 pàgines (Bonastruc de Porta) o quatre (Gaziel, Cugat...) a 12 (Dalí). L'altre problema és el de la compensació o no de l'espai. Per què M. Àngels Vayreda ocupa 7 pàgines i Ruyra només 5? I per què Fages de Climent n'ocupa 9 i Espriu només 7? Aquest fet no vol pas donar més pes o importància a uns i restar-la als altres sinó, simplement, repartir joc de forma equilibrada per tal de compensar personatges menys reconeguts amb els que ja ho són, com admeten els mateixos autors.
Joan Giraut diu que "La força d'un país rau en els seus ciutadans". La suma de personalitats del llibre dels Bastons demostra la força excepcional de la nació catalana en la part que pertoca a les terres gironines. La feina ingent que han dut a terme per posar-nos arran de mà aquest centenar i escreix de les columnes que la sostenen, mereix l'aplaudiment agraït. I com que sabem que tenen al calaix més d'un miler de personatges

enregistrats... cal esperar-ne una segona part i les que calguin.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/cultura/2015/04/13/personatges-gironins-eminents/719041.html?utm_source=rss